

ORDINUL
ARHITECȚILOR
DIN ROMÂNIA

Către: **Comisia pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă**
În atenția: domnului Gigel Știrbu, președintele comisiei

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

Ref.: Propunerea legislativă PL-x 737/2018 pentru modificarea Legii nr. 35/1994 privind timbrul literar, cinematografic, teatral, muzical, folcloric, al artelor plastice, al arhitecturii și de divertisment și amendamentele formulate de Guvernul României.

Stimată comisie,

Scopul instituirii timbrelor culturale este ca sumele colectate din valori fiscale ale unor bunuri și servicii culturale să fie folosite exclusiv pentru sprijinirea activității organizațiilor de creatori, organizate sub forma unor persoane juridice de drept privat, fără scop lucrativ. Prin urmare, considerăm că este necesar ca sumele încasate din aplicarea timbrului folcloric să fie folosite de o organizație cu acest profil, și nu pentru susținerea unei activități organizate de o instituție publică.¹

Scopul urmărit de legiuitor prin instituirea acestui timbru îl reprezintă compensarea anumitor precarități bugetare în sprijinirea culturii, prin care se lărgeste accesul la cultură. De altfel, mai arată că și în alte țări există aceste taxe parafiscale, cum ar fi în Germania. Așadar, timbrul cultural reprezintă o formă de susținere a culturii și a creației, și nicidecum o afectare a spiritului și literei Constituției.²

În anul Centenarului și Anul European al Patrimoniului, dar și în ajunul Președinției României la Consiliul Uniunii Europa, alegerile privind sprijinirea culturii sunt definitorii.

Modul în care statul român alege să colaboreze cu mediul privat, prin intermediul organizațiilor profesionale și a uniunilor de creatori, vor defini nivelul cultural al generațiilor viitoare și modul în care cultura va lucra transversal la o ridicare generală a calității vieții în România.

¹ Nota de fundamentare a Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 123/2000 pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1994 privind timbrul literar, cinematografic, teatral, muzical folcloric și al artelor plastice
<https://www.senat.ro/legis/PDF/2001/01L435EM.pdf>

² Decizia nr. 495/2017 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 35/1994 privind timbrul literar, cinematografic, teatral, muzical, folcloric, al artelor plastice, al arhitecturii și de divertisment Modificări (...), Text publicat în M.Of. al României, în vigoare de la 03 octombrie 2017.

Observații preliminare privind noua formulă :

- Acest punct de vedere se va însuma punctelor de vedere trimise anterior pe subiectul timbrului de arhitectură, în cadrul acțiunilor organizației noastre de a clarifica rolul și importanța acestuia pentru mediul cultural, în general și cultura urbană, în particular;
- În prezent, Guvernul României propune prin intermediul unui punct de vedere virarea sumelor din timbrul de arhitectură către Ministerul Culturii și Identității Naționale;
- Informațiile privind utilizarea timbrului de arhitectură sunt disponibile public și online pe site-ul **oar.archi**, modul de utilizare a acestui fond fiind transparent și actualizat.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

Vă supunem atenției obiecțiile Ordinului Arhitecților din România prin care demonstrăm punctual că modificarea legii potrivit intențiilor Guvernului României este fără tăgadă **discriminatorie și neconstituțională**.

Argumente în favoarea tezei conform căreia propunerea Guvernului este **discriminatorie**:

1. **Creația de arhitectură este cea care a generat timbrul de arhitectură în cadrul timbrului cultural**, fiind rezultatul unui procent de 0,5⁰/₀₀ din valoarea unei investiții Conform Legii 8/1996 privind dreptul de autor, arhitectura este creație și se supune aceluiași regim de drept de autor ca alte arte, precum cinematografia, literatura, muzica, spectacole și folclor.

Din punct de vedere al *beneficiarilor*, propunerea Guvernului vizează astfel lipsirea unei organizații de creatori³ de un instrument necesar îndeplinirii obligațiilor sale legale. Indiferent de argumentele care s-ar putea lansa, virarea singulară a timbrului de arhitectură către Ministerul Culturii și Identității Naționale presupune o **diferențiere nejustificată**, cu mențiunea că alte organizații și uniuni de creatori vor avea în continuare posibilitatea de a valorifica sumele încasate în beneficiul domeniului lor cultural.

În această cheie, deși Ministerul Culturii și Identității Naționale are experiență în gestiunea de fonduri culturale, nu este organizație de creatori în sensul Legii timbrului cultural și, prin urmare, nu poate substitui atribuțiile unei organizații profesionale, care are aplecarea recunoscută de lege spre protejarea și promovarea produsului de arhitectură și urbanism.

³ Argumentul pentru care Ordinul Arhitecților din România beneficiază de timbrul de arhitectură este dat de legea 35/1994 care încadrează în categoria organizațiilor de creatori:

- a. are cel puțin 90% din numărul membrilor săi participă nemijlocit la crearea operei din domeniul pentru care se colectează timbrul-arhitectura (art. 2 alin. (4) lit a) legea 35/1994).
- b. în obiectivele din statut să se regăsească activități prevăzute la art. 3 (adică activitățile culturale, aspect îndeplinit atât prin legea de înființare a OAR cât și prin Regulamentul de organizare și funcționare, care cuprinde anumite dispoziții specifice unui Statut (respectând procedural al adoptării).

În plus, sumele provenite din timbrul de arhitectură nu sunt destinate exclusiv proiectelor culturale (respectiv segmentul de finanțări acordate de MCIN), ci au o serie de alte destinații care nu ar putea fi satisfăcute prin intermediul activității desfășurate de MCIN, deoarece vizează sprijinirea membrilor arhitecți.

Cu titlu de exemplu indicăm art. 3 din legea 35/1994 literele:

e) completarea fondurilor destinate susținerii activității tinerilor creatori, interpreți și executanți;

f) sprijinirea materială a creatorilor, interpreților și executanților pensionari;

l) susținerea financiară a premiilor acordate creatorilor și interpreților.

2. Din punct de vedere al *utilizării*, așa cum este propus în noua formă legislativă, timbrul arhitecturii nu ar putea fi folosit în alte scopuri, precum cele prevăzute în OUG 76/2018 privind aprobarea Programului de investiții în domeniul culturii, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. Având în vedere că legea 35/1994 indică **exhaustiv destinațiile sumelor încasate**, o derogare de la această nu ar fi validă - conform ierarhiei actelor normative, ordonanțele de urgență au rang inferior în fața actelor adoptate de Parlament.

Argumente în favoarea tezei conform căreia propunerea Guvernului este **neconstituțională**:

Constituția României recunoaște la art. 9 dreptul asociațiilor profesionale de a *contribui la apărarea drepturilor și la promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor lor*.

În contextul materializării propunerii Guvernului, dreptul constituțional al OAR de a sprijini arhitectii ar fi încălcat. În plus, semnalăm și nesocotirea art. 33 din Constituție care statuează că statul prin organele sale trebuie să *sprijine cultura națională, stimularea artelor, protejarea și conservarea moștenirii culturale, dezvoltarea creativității contemporane, promovarea valorilor culturale și artistice ale României în lume*.

Astfel inițiativa executivului din România încearcă diluarea unui cadru creativ funcțional și prolific, riscând dezintegrarea unui domeniu cultural esențial pentru identitatea națională.

Concluzii:

În punctul de vedere comun al Guvernului se propune introducerea unui nou beneficiar, respectiv o autoritate publică, care nu se află în sfera de beneficiari eligibili pentru utilizarea unei taxe parafiscale.

Taxa timbrului de arhitectură are regimul juridic al unei taxe parafiscale. Potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 892 din 25 octombrie 2012 și Deciziei nr. 495 din 4 iulie 2017, taxele parafiscale sunt „instituite în temeiul unor norme juridice adoptate special în acest scop” și reprezintă „acele sume de bani care se colectează fie de organele fiscale, fie direct de beneficiarii respectivelor venituri și se varsă în conturile anumitor instituții publice sau ale altor entități colective, publice sau private, altele decât

colectivitățile publice locale sau stabilimentele administrative”. Prin urmare, regimul juridic al taxei timbrului de arhitectură nu permite virarea sumelor de bani către un organ central de specialitate al administrației publice precum este MCIN.

Mai mult, această propunerea poate crea un precedent în dizolvarea sensului timbrului cultural, care să afecteze în timp activitatea tuturor uniunilor de creație și care să elimine unul din fondurile de sprijinire a culturii.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

Ținând cont de toate argumentele prezentate și de spiritul în care a fost instituită legea 35/1994, de a sprijini entitățile intrinsec creatoare să ridice actul cultural la un înalt nivel calitativ, vă înaintăm rugămintea de a susține demersul nostru în menținerea timbrului cultural, ca în anul 2016, și de a nu neglija normele constituționale și principiul nediscriminării prin emiterea unui **RAPORT DE RESPINGERE** al acestui proiect, atât în forma aprobată de Senat, cât și în cea a Guvernului.

Ne arătăm astfel interesul de a fi prezenți la dezbaterile acestui proiect legislativ, având alături proiecte culturale sprijinite prin timbru, care altfel nu ar fi avut nicio pârghie economică de dezvoltare și care ajută, prin caracterul lor strategic, creșterea culturii și informării societății.

Cu deosebită considerație,

Arh. Alexandru Găvozdea
Președinte OAR

